2001 йил 1 феврал, ПАЙШАНБА

Қишлоқ ҳаёти

Ўзбекистон Республикаси ижтимоий-иқтисодий газетаси

Qishloq HAYOTI

1974 йил 1 январдан чиқа бошлаган

№ 13 (6.226). Сотувда эркин нархда

БУГУНГИ СОНДА:

ТАНИШ БЕКАТЛАР

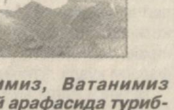

Халқимиз, Ватанимиз катта тўй арафасида турибди. Албатта, бу кунни муносиб нишонлаш учун кўплаб тадбирлар амалга оширилади.

(1-2-саҳифаларда)

"ЮРТИНГИЗНИ СЕВИБ ҚОЛДИМ"

Агар рухсат беришса, Ўзбекистонда яна уч-тўрт йил ишлаш ниятидаман. Чунки, бу юртдан кетгим келмай қолди, гарчи Она-Ватаним Америка бўлса-да...

(3-саҳифада)

ПОЛВОН "ЮЛДУЗ САНАМАСИН"

Акобир чаққон курашди. Кетма-кет зафар қучаверди. У финалда Маҳтумқули Маҳмудовни аниқ тасаввур қиларди. Шундай бўлди ҳам.

(1-4-саҳифаларда)

КУННИНГ МУҲИМ ВОҚЕАЛАРИ

● Ўзбекистон Республикаси Фавқулодда вазиятлар вазирлиги (ФВВ) билан АҚШнинг Фавқулодда вазиятларни бошқариш бўйича федерал агентлиги ўртасида ўзаро ҳамкорлик бўйича ҳужжатлар имзоланди.

● Ўзбекистон Республикаси мудофаасига кўмаклашувчи «Ватанпарвар» ташкилоти Марказий Кенгашида спортнинг техник ва ҳарбий-амалий турларини ривожлантиришнинг ўтган йил якунларига бағишланган матбуот анжумани бўлиб ўтди.

● Ўзбекистон Миллий матбуот марказида бўлиб ўтган «Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати ташаббус гуруҳининг йиғилишида мамлакатимиз Президенти Ислом Каримовнинг мазкур гуруҳ аъзолари билан учрашувда сўзлаган нутқидан келиб чиқадиган вазифалар муҳокама этилди.

● «Тошкент» халқаро аэропортига Америка Қўшма Штатларидан махсус рейс билан қиймати 3,5 миллион АҚШ доллари миқдоридаги 31 тонна мурувват ёрдами юкланган самолёт келиб қўнди.

● Андижонда вилоят ҳокимлигининг вояга етмаганлар билан ишлаш комиссияси вилоят ҳуқуқни муҳофаза қилиш органлари раҳбарлари иштирокида ўтказган мажлисда Президентимиз томонидан ёшлар тарбияси масалаларига бағишланган йиғилишда кўтарилган ёшларимизни турли хил диний экстремистик оқимлар таъсиридан сақлаш, уларга ҳаётда тўғри йўлни танлашда ёрдам бериш ва бошқа масалалар муҳокама этилди.

● Президентимизнинг «Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати ташаббус гуруҳи билан учрашувда сўзлаган нутқи мамлакатимиз ёшлари ўртасида қизғин мунозараларга сабаб бўлаётир. Навоий шаҳрида вилоят ёшларининг Юртбошимиз нутқидан келиб чиқадиган вазифаларга бағишланган давра суҳбати бўлиб ўтди.

● Кармана тумани маданият саройида Алишер Навоий таваллудининг 560 йиллигига бағишлаб, «Алишер Навоий - шеърият мулкининг султони, маънавият гултожи» мавзуида нотиқлар танлови ўтказилди.

"ТУЕҒИ"ДАН ЎТ ЧАҚНАСИН "ТУЛПОР"НИНГ

Л. ГУСЕЙНОВ сурат - лавҳаси.

ОЙДИН ЙЎЛ

Янги асрнинг биринчи ойи ниҳоясига етди. Биринчи ой. Бунда бир рамз бордек. Узоқ ва порлоқ манзил сари сафарга чиққан катта карвоннинг кичкинагина бўлса-да, биринчи қўналғаси, биринчи бекатчаси...

Албатта, бу сана олам меҳварида, тарих силсиласида бениҳоя кичик бир зарра. Аммо янги бир улкан довондан ошган бани башар учун, айниқса мустақил Ўзбекистон учун яна бир карра лоақал бир сония, лоақал бир лаҳза ортимизда қолаётган юксак ва бепоён ҳудуд сари бирров нигоҳ ташлаш учун арзигулик қимматга эгадир. Нега?

Аввало ўтган асрнинг сўнгги ўн йиллиги мамлакатимиз аҳли учун, айтиш мумкинки, бениҳоя улкан, оламшумул-тарихий босқич бўлди. Халқимизнинг азалий орзуси ушалди. Асрий мустамлака асоратида эзилган ўлка осмонида истиқлол қуёши порлади. Зулмат чекинди, кишанлар парчаланди, ҳуррият эпкинлари эсди, кўксимизга шамол тегди. Толеи кулган юрт, шодон ва саодатли эл бамисоли янгидан туғилди. Иқтисодиёт, ижтимоиёт, маърифату маънавиятда тараққиёт ва ўзликни англашнинг бағоят зўр, қудратли тўлқини вужудга келди. Бу интилиш, бу саъй-ҳаракат, бу кураш тезда ўзининг илк самараларини берди. Ўзбекистонни жаҳон таниди, биз жаҳонга чиқдик. Жамики соҳаларда тараққиётнинг аниқ ва ойдин йўлига тушиб олдик.

Суръатларимиз баландлиги, навқирон мамлакатнинг илк қадамлариёқ ишончли, салмоқли ва собит бўла боргани, кўп жиҳатдан, миллий давлатчилигимизнинг тарихан бой ва кучли асосига таянилганлиги, ота-боболаримизнинг бебаҳо ижтимоий-сиёсий, маърифий-маънавий мероси ҳамда қадриятларимиз юзага чиқарилганлиги, халқимизнинг бениҳоя қудратли салоҳияти ҳаракатга келтирилганлиги билан боғлиқ, албатта.

Айни пайтда бу мамлакатимиз учун, ифодали айтганда, катта йўл бошидаги оғир юкли карвон учун энг тўғри, ишончли, энг самарали йўл танланганини ҳам кўрсатади. Ҳа, бу йўл қанчалик мураккаб, қанчалик машаққатли бўлмасин, ягона, тўғри йўл эканлигига иймон келтирмоқдамиз. Ва биламизки, олдинда ҳали синовлар кўп. Дарвоқе...

НИГОҲ

Республикамиз Президенти Ислом Каримов "Ўзбекистон XXI аср бўсағасида. Хавфсизликка таҳдид, барқарорлик шартлари ва тараққиёт кафолатлари" (1997 йил) китобининг муқаддимасида: "XXI аср Ўзбекистон аҳолиси учун қандай келади? Кишилар турмуши кечагидан қанчалик яхшироқ бўлади? Ўзимиз учун танлаб олган ислоҳотлар ва янгиланиш йўли ўта мураккаб йўл эканлигини англаяпмизми? Бу йўлда қандай муаммолар, қийинчиликлар, синовларга дуч келишимиз мумкинлигини етарли даражада аниқ тасаввур қилаяпмизми?" деган ҳаққоний саволларни ўртага ташлаган ва уларга батафсил жавоб берган, ушбу мураккаб синовларни енгиб ўтишнинг йўл-йўриқларини кўрсатган эди.

Вақт энг одил ҳакам, дейдилар, мамлакатимиз халқи ана шу синовларни мардона енгиб, бало-қазоларни дафъу бартараф қилиб, комил ишонч, эзгу умид билан олға бормоқда. Янги асримизнинг янги йилимизнинг биринчи кунлари, ойи шуни яққол кўрсатиб турибди. Мамлакатимизда янги асрнинг биринчи кунлариданоқ моҳиятига кўра тамоман янги, дадил журъатли қадамлар ташланаётганлигига гувоҳмиз. Ўзбекистонда ёшларнинг ижтимоий ҳаракатини тузишга, иқтисодиётнинг улкан бўғинларидан бири ҳисобланган темир йўллар тизимини қисман давлат тасарруфидан чиқаришга киришилганлиги, хуллас, халқ хўжалигининг барча соҳаларида барқарорлик ва ривож йўлига ўтилаётганлиги бу фикрларни тасдиқлайди.

Айни дамларда бутун мамлакатимиз оппоқ қор оғушида. Ниятларимиздек оқ ва покиза қор. Бу эртанги ёруғликдан, эртанги тўкинлик ва ризқу баракадан нишона.

Вақт югурик. Фурсат ғанимат. Эрта-индин янги кун ва янги ой, янги фасл бошланади. Бизни олдинда янги ташвишлар, мураккаб ишлар, вазифалар кутмоқда. Карвонимиз эса олға интилади. Янги манзиллар, юксак довонлар, бепоён кенгликлар сари боради у карвон.

Тиниқ жаранглайди унинг қўнғироғи. Шу улуғ сафда бўлган ҳар биримизни огоҳликка, зийракликка, фидокорлик ва ташаббускорликка чорлайди бу қўнғироқ. Ва у ҳар бир қалбда акс-садо беради.

Йўли ойдин бўлсин бу карвоннинг. Умри боқий бўлсин Ўзбекистоннинг!

РЕСПУБЛИКА КОМИССИЯСИНИНГ МАЖЛИСИ

Қишлоқ аҳолисини ичимлик суви ва табиий газ билан таъминлаш дастурини амалга ошириш бўйича Республика комиссиясининг навбатдаги мажлиси бўлди. Унда 2000 йилда Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси, вилоятлар ҳокимликлари, вазирликлар, идоралар ва ташкилотларнинг қишлоқ жойларига ичимлик суви ҳамда табиий газ етказиб беришга доир вазифаларни бажаришга доир фаолияти якунлари, шунингдек, 2001 йилга мўлжалланган вазифалар муҳокама этилди. Мажлисни Ўзбекистон Республикаси Бош вазири ўринбосари, Комиссия раиси Р.Азимов бошқарди.

Мажлисда қайд этилганидек, ўтган йили қишлоқ жойларида мўлжалланган йиллик кўрсаткичлардан бирмунча ортиқ, яъни 2020 километрлик водопровод тармоқлари ва 4002 километр газ қувурлари фойдаланишга топширилди. 274 қишлоқ аҳоли пунктига сув, 451 қишлоққа табиий газ етказиб берилди. Қишлоқ қўрғонларини сув ва газ тармоқларига улашга доир ишлар суръати ўтган йилдагига нисбатан 1,4 марта ошди. Шу мақсадларга фақат давлат бюджетидан 5 ми... Умуман олганда қишлоқ аҳолисини т... билан таъминлаш дастурини ам... харажатлар 10,02 миллиард сў... эътиборга сазоворки, қишлоқ ах... Мустақиллик йилларида 17 фоиз... суви билан таъминлаш эса 52 ф... даврда қишлоқлардаги газ қувур... провод тармоқлари эса 2,6 мар...

2000 йилда ушбу муҳим ижтим... да республиканинг Навоий, Нам... Хоразм вилоятларида яхши кўр... тақчиллиги натижасида аҳолини... си кескинлашгани боис катта ... амалга оширилди. Бу, табиий оф... ни анча камайтириш имконини бе... нинг алоҳида кўрсаткичларини ам... Самарқанд ва бошқа айрим вило... қониқарсиз деб баҳоланди. Шу... бажарилишини таъминламагани ... комиссиялари раҳбарларига қат...

Кейинги йилларда эришилган н... масдан, қишлоқ аҳолисини табии... дарё, Наманган, Сурхондарё вил... лаш Қорақалпоғистон Республик... республика даражасидан ортда ... органлари Дастурни амалга ош... корхоналар, ташкилотлар ва бош... захиралар жалб этиш бўйича етар... тир. Вилоят ва туман даражасидаги ... боқимандалик кайфиятидан тўла қуту... газни тежаш, сув ва газ қувурлари тар... самарадорлигини ошириш, аҳолининг кўр... сифати ва ҳажмига доир ижтимоий эҳтиёж... қондириш масалалари ҳамон долзарб бўлис...

Қайд этилган камчиликлар ҳисобга олинган... қишлоқ аҳолисини ичимлик суви ва табиий га... лаш дастурини амалга оширишга доир биринч... вазифалар қабул қилинди. Жорий йилда 418 та қишлоқ аҳоли пунктига ичимлик суви етказиб бериш, 545 та қишлоқ қўрғонларини газ таъминоти тармоғига улаш режалаштирилган. Бу 2000 йилга нисбатан тегишли равишда 1,5 ва 1,2 марта кўпдир. Мажлисда Шўртан газ кимё мажмуи хомашёси ҳисобидан қувурлар ишлаб чиқаришни кўпайтириш ва шу асосда Дастурни амалга оширишни жадаллаштириш масалалари кўриб чиқилди.

Мажлисда Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосарлари Т.Холтоев ва А.Исаев иштирок этди.

(ЎзА)

МЕНДА ТАКЛИФ БОР

Ўзбекистон ҳудуди қадимдан турли шифобахш гиёҳларга бой маскан ҳисобланади. Бу гиёҳлардан турли хасталикларни даволашда кенг қўлланилганлиги ва яхши самара берганлигини тиббиёт соҳасининг улкан намояндалари тан олиб, ўз китобларида ёзиб кетишган.

ТАБИАТНИНГ ЎЗИ ТАБИБ

Ҳозирги вақтда ҳам тоғларимизда неча минг турли-туман гиёҳлар униб ўсмоқда. Тўғри, фармацевтика саноатида улардан фойдаланиш қисман бўлса-да йўлга қўйилган. Аммо кўпроқ "тадбиркор доришунослар" бу гиёҳларнинг фарқига бориб ёки бормай уларни сотиш билан гиёҳларни ўзларининг даромад манбаига айлантирмоқ...

...чи барлар эса саноқсиз. ...нсон саломатлигини мустаҳкамлаш учун кони фойда ...ладиган шифобахш гиёҳлардан тайёрланган салқин ичимликлар билан савдо қиладиган фитобарлар сони кўпайса, халқимизнинг саломатлигини яхшилашга муҳим ҳисса бўлиб қўшилар эди. Шунингдек, четдан келтирилаётган қимматбаҳо дориларга эҳтиёж ҳам кескин камайган бўлар эди.

Албатта, бу эзгу иш табиат муҳофазаси ходимлари билан биргаликда амалга оширилгани маъқул.

Абдураззоқ КАРИМОВ

ВАТАННИНГ ДЕВОРИ

Катталар ҳамиша биз ёшларга ҳавас билан қарайдилар. Негаки, ҳозирги йигит-қизлар астойдил излансалар ер юзидаги энг ривожланган мамлакатларда ўқиб, ўз билимларини ошириш имтиёзига эгадирлар. Бунинг учун республикамиздаги "Умид" жамғармаси ўтказаётган синов-имтиҳонларини муваффақиятли топшириш кифоядир.

Ана шундай совриндорлардан бири Улуғбек Ҳожиев ҳам Германиядаги ПАССАУ университети банк-тижорат факультетининг III-курсида таҳсил олмоқда. Улуғбек асли андижонлик. Қишлоқ йигити. У Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университети ҳамда "Умид" жамғармасининг йўлланмаси билан Германияга кетган. Немис тилига бўлган қизиқиш ва кучли иштиёқ унинг орзуларига қанот бағишлаган дейиш ҳам мумкин.

БИЗНИНГ ЁШЛАР

Одамзот бир хонадонга бир неча борганда ҳам ўша хонадондан иккинчи кунлик меҳмонга муҳитга, ўша шароитга мослашишга ҳаракат қилади. Мезбонларнинг феъл атвори маълум маънода унга ўз таъсирини ўтказади. Ватандан олисда яшаш-чи! 22 ёшли талабани қайси тарафга ўзгартирган бўлиши мумкин!.. Ватандан узоқда, бунинг устига Германиядек ривожланган бир мамлакатда ўқиш талабаларни бироз эркароқ, такаббурроқ, беписандроқ қилиб қўймасмикин деган фикрларга борганлигим ҳам рост. Шу мулоҳазаларимга ойдинлик киритиш мақсадида таътилга келган Улуғбек Ҳожиев билан қайта-қайта суҳбатлашдим.

-Ватан соғинчи - юрт меҳрини, халқ қадрини оширади. Биз мамлакатимизнинг шаънинигина эмас, ҳатто, унинг деворларини ҳам пок сақлашга ўргандик. Немислар ўз юртини, тилини ниҳоятда эъзозлайдиган халқ. Ҳеч қачон тиниб-тинчимайдилар, ҳамиша изланишда, ҳаракатда юрадилар. Мен хорижда юриб дунёдаги энг қимматбаҳо неъмат вақт эканини тушундим. Вақтни эъзозлаган ва тўғри тақсимлаган одам умрнинг ҳам, соғлиқнинг ҳам, китобнинг ҳам, тоза ҳавонинг ҳам қадрига етадиган бўлиб қоларкан.

(Давоми 2-бетда)

МУЛОҲАЗА

Шубҳасиз, ўтган йилларнинг ёқимли хотираларини эслаш кўнгилда қадрдон ҳисларни қўзғайди. Айниқса, хотиралар Ватан, миллат, халқ тақдири билан ҳамоҳанг бўлса, бу муқаддас аъмолнинг шукуҳини юрагингда туйсанг, руҳинг қувватланиб, ўзингда енгилмас куч сезасан. Ҳукуматимизнинг "Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг 10 йиллигини нишонлашга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш тўғрисида"ги қарори шу юртнинг фарзандиман, деб

ҚАДРДОН МАНЗИЛЛАР ЧОРЛАЙДИ

10 йил олдинги хайрли тадбир яна такрорланадими?

билган ҳар бир кишида ана шундай туйғуларни пайдо қилади. Ҳақиқатан, мустақилликнинг илк 10 йиллиги ҳаётимизда алоҳида босқич, янги бир давр сифатида эътироф этилмоқда. Бу кунни – энг улуғ, энг азиз байрамимизни муносиб нишонлаш олдимизда турган буюк мақсадларга эришишда, эртанги режаларимизни эришилган ютуқ ва тажрибалар мезони асосида белгилашда пойдевор, парвоз майдончаси бўлиб қолади.

(Давоми 2-бетда)

САРИЖАЛДА ҚИШЛОВ

Сарижал. Қумликлар ўртасидаги бу гўшада сувга чидамли дарахтлар ва буталар тез-тез кўзга ташланади. Бир юз олтмиш олти минг гектар яйловда туну-кун сурув қўнғироғи жаранглаб қулоққа хуш ёқади, чўпонлар қоракўл қўйларни ерда юмалаб юрган олтинлар деб аташади. Бу гапда жон бор.

Бегали Қашқинбоевнинг болалиги Қизилқум чўлларида ўтди. Мана бугун у машҳур қўйчивон даражасига етди. Ўтган йили у 545 бош совлиқнинг ҳар юз бошидан 131 тадан қўзи олишга эришди. Унинг 74 фоизи ўстиришга қолдирилди. Бегалининг мақсади чорва қишловини намунали ўтказиб, кўпроқ қўзи олишдир.

ҚОРАКЎЛЧИЛИК

-Ниятим, - дейди Қашқинбоев, - мамлакатимиз мустақиллигининг ўн йиллигига муносиб тухфа тайёрлашдир. Бу йилги кўрсаткичлар ўтган йилдаги натижаларидан юқори бўлишига интиляпман.

Сарижал кенгликларида меҳнат қилаётган бундай баҳодирлар "Конимех" ширкат хўжалигида кўпчиликни ташкил этади. Улардан яна бири Қуроқбой Турмахоновдир. Бу яйлов дарғаси ўз отаридаги совлиқларнинг ҳар юз бошидан 125 тадан қўзи олиб, 355 бош қўзини отарга қўшди. Қадамидан ўт чақнайдиган йигит ҳам эзгу ниятлар тер тўкмоқда.

Қашқаочув яйлови Алиқувват Боекеевга эса ўз уйидек бўлиб қолган. Моҳир чўпон ўтган йили отаридаги 494 бош қўйининг ҳар юз бошидан 121,6 тадан қўзи олиб, унинг 358 бошини ўстиришга қолдирганди.

Чўққи соқол, миқти гавдали Аҳмад ота ёвшанзорлар оралаб боряпти. У қўлидаги таёғига суяниб олди-ю:

-Эллик тўрт йил чўпонлик қилдим. Бундан йигирма йил муқаддам Алиқувватга отарни топширдим. Ўғлим яхши ишлаётганлиги сабабли мен ундан розиман, - деди у мамнун жилмайиб.

Аҳмад оға Ўзбекистонга меҳнати сингган қоракўлчилардан.

(Давоми 3-бетда)

ЭЪТИРОФ

1939 йилда ўзбек халқи Катта Фарғона канали қурилишига отланди. Бу даврда куч-қувватга тўла барча ёш йигитлар фронтда бўлиб, бутун оғирлик аёллар, кексалар, шу жумладан болалар зиммасига тушганди. Зеро, бу қурилиш барчанинг ризқ-рўзини таъминлаш манбаи эди. Ўн тўрт ёшли Ғойибжон ҳам ўз ихтиёри билан канал

МАЪМУРЖОН ҲОФИЗДАН ОЛҚИШ ОЛГАНДИ

қурилишга келиб, ер қазувчиларга сув, чой ташиб, қурби етганича уларга мадад беришга интиларди. Дам олиш соатларида эса, устозларидан ўрганган ўзининг энг севимли ашулаларини айтиб бериб, барчани хушнуд қиларди. Ана шундай кунларнинг бирида у машҳур ҳофизлар Жўрахон Султонов ва Маъмуржон Узоқовларга рўпара келди.

(Давоми 4-бетда)

ШОҲСУПАДАН БАЛАНД ҒУРУРЛАР

ТЎЙМИСАН ТЎЙ БЎЛДИ

Ўзбекнинг тўйини кураш билан кўпкари безайди. Одатда, чақалоқ туғилса, ўзбек биринчи галда "полвоним" деб эркалайди. Бу минг йиллардан бери давом этиб келаётган удум. Вужудга қон билан кирган бу муқаддас калом, оқ ният ўзбекнинг ҳар қайси боласини ҳар бир тўйда гиламга – давранинг ўртасига етаклайди. Бултур ўзбек яна бир тўй берди.

Тўймисан тўй бўлиб, номи оламни тутиб кетди. Етти иқлимдан манаман деганлар, кураги ерга тегмаганлар, полвонман деб кўкрак керганлар гуррос-гуррос бўлиб, тўй сари келаверди. Остонада уларни миллатнинг эгаси, раҳнамоси – тўйбоши кутиб олаверди. Ҳа, кураш бўйича биринчи жаҳон чемпионати, ўзбекнинг ҳақиқий тўйига айланди. Айниқса, муваффақият кулиб боққани полвонларимизга қувонч устига қувонч қўшди.

БУХОРО ПОЛВОНЛАРИ

Ўзбекнинг полвонлари "Ё Али", "Ё пирим", деб давра айланди, миллатнинг қадрини кўтарди. Акобир Қурбонов полвонларнинг кенжаси бўлса-да, бу сафар ўз қудратини яна бир карра намоён этиб, 73 килограмм вазнлилар ўртасида жаҳон чемпиони – етти иқлимнинг ўзбек кураши бўйича ғолиби деб топилди.

-Қўрадан чиқса ҳам қозондан чиққани йўқ, ука. Сўйсанг каллашўрвага айтарсан.

-Каллашўрва сизникида бўлақолсин. Анвар полвонни ҳам айтганман.

Баҳодир полвон барибир кўнмади. Унда ўзим ютган илгариги қўчқорлардан бирортасини сўяман, деди. Бу қўчқорни сен ютдинг. Бу сенинг қўрангнинг моли. Қўчқор забонсиз эркак. Ҳалол ютган молингни қўрамга ташлаб, бир гала "эркакка" масхара бўлайми?

Отабек полвон қўчқорни ўз уйига етаклади. Баҳодир полвон укасига эрталабгача деб хайр-хўш айтди. Эртасига пешинда Отабек полвонникида бир қозон шўрва қайнади. Қозон бошида турган Баҳодир полвон биринчи косани ўғли – Акобирнинг қўлига тутди. Ҳалоллигини ўзим кўрдим. Қайтаришни ният қил, болам! Сенинг курашадиган галинг келганга ўхшайди!

(Давоми 4-бетда)

КЕЛГУСИ СОНДА:

ҲАЁТ ЗАВҚИ, ЭРКИНЛИК БАХТИ

ТАДБИРКОРГА ПАНЖА ОРАСИДАН ҚАРАМАНГ!

ПОПЛИКЛАРНИНГ ЭЗГУ НИЯТИ

"ТУФЛИНГНИ ОЛИБ КЕТ"

Ҳарбий хизматни ўтаб қайтган Олимжон ҳали икки ой ўтмасданоқ, сафдошларини соғинди ва хизмат чоғида орттирган энг яқин дўсти – хоразмлик Ражаббойникига йўл олди. Етиб бориб, дўстининг ранг-рўйидан англадики, у ҳам зериккан. Хуллас, собиқ хизматдошининг йўқловидан хурсанд бўлган Ражаббой зиёфатни бошлаворди.

Қишлоқдан ўн чоғли навқирон йигитларни ҳам дастурхон атрофига чорлади. Маълумки, бундай пайтларда "қиттак-қиттак" отилади. Олимжон ҳам "ароқ ўлгур"дан озроқ нўш этгач, томоғи юмшаб, мувозанати бўшаб қолди. Ҳамма ўзи билан ўзи овора бўлиб қолган чоғда у ташқарига чиқди. Остонага чиқиб, бундоқ разм солса, ўзининг туфлиси бошқа туфлилар олдида жуда ғариб кўринди. Шунда у бир ҳазил қилай деб, у ёқ-бу ёққа қараб, ҳеч ким йўқлигига ишонч ҳосил қилгач, туфлисини чердакка улоқтирди ва ҳеч нарса билмагандай, базму жамшидни давом эттираверди...

Эрталаб уйига қайтиш учун хонадон соҳибларидан рухсат сўраб эшикка чиққан Олимжон қарасаки туфлиси йўқ. Бечора мезбонлар роса қидиришибди, бироқ, топишолмабди. Хижолатдан бўлари бўлган Ражаббой дўстига янги туфли олиб берибди. Олимжон ҳам "ноилож" туфлини оёғига илиб, йўлга чиқибди.

Меҳмондорчиликдан қайтганига икки ҳафта ўтгач, Олимжон почтадан хат олибди. Унда шундай сўзлар ёзилган экан: "Дўстим Олимжон, туфлинг топилди. Қайсидир хумпар томбошига улоқтирган экан, олиб тушиб, у ёқ-бу ёғини ямаб қўйдим. Туфлингни олиб кет. Келсанг, баҳонада яна бир чақчақлашамиз".

Махсуд МИРЗО

ҚО...
ЧОЛНИН...

Ёқубжон ака ҳам ажабтс... ...эга. Бироз ҳовлиқма ва қизиққонроқ... ...он ака лоф уришда ҳам қишлоқнинг му... ...Хуллас калом, унинг бошидан ўтган бир воқеа қ... ...лоқда дув-дув гап бўлиб кетди...

Қўшни қишлоқда шифокор бўлиб ишлайдиган Ёқубжон ишдан ҳар куни кеч қайтарди. Йўлда эса қабристон бўлиб, у бу ердан айланиб ўтарди. Бир куни денг, ишхонада бир ҳамкасбининг туғилган кунини нишонлаб кечга қолган Ёқубжон бевақт бўлишига қарамасдан уйига йўл олди. Хаёл билан бир зумда қабристонга етганини ҳам сезмай қолибди. Айланиб ўтишга эринди чоғи, қабристон ичкариси томон қадам қўйди. Озроқ кайфи бор эмасми, ўзини қўрқмас ҳис қилди. Бироқ, бу "мардлиги" ўн қадамга етди, холос. Қайтай деса, оёғи қимирламайди. Шу вазиятда турган Ёқубжон сал нарироқда ўзига қараб келаётган отахонга кўзи тушибди. "Хайрият-эй", - дебди Ёқубжон ичида. Кейин чолга салом бериб сўради:

-Отахон, сиз қабристонда юришдан қўрқмайсизми?

Чол Ёқубжонга бироз қараб турди-да, ҳазиломуз жавоб берди:

-Ўлмасимдан олдин мен ҳам қўрқардим...

Ёқубжон бу гапни эшитиб, ҳушидан кетди. Тонг отгач, қоровул қабристон сайёҳини уйига олиб борди. Икки кундан сўнг тилга кирган Ёқубжон тунги қоровул чолни таниб, бошқатдан салом берди...

М.ЖОНИХОНОВ

ЯНГЛИШИШ

Бу воқеага анча бўлган. Ансамбл хориж сафаридан қайтиб, Тошкент аэропортига келгач, маданият ишлари вазирлигидан кутишга чиққан одам санъаткорларнинг ёши улуғроғини четга имлаб: "Ёшуллиларингиз Қўлдош аканинг отаси вафот қилибди",- деган гапни айтади. Олис йўлнинг ёмон хабари. Нима қилиш керак? Ҳеч ким бу совуқ хабарни айтишга ботинолмайди.

Маслаҳат қилишиб, самолёт Урганчга қўнгач, ёшуллини дарҳол таксига миндирадилар-да, уйига жўнатадилар. Ҳайдовчига ҳам "совуқ хабар"ни айтмасликни тайинлайдилар. Таксичи уни манзилга келтиради ва қанчалик марҳамат қилмасин, хизмат ҳақини олиб дарҳол изига қайтади.

Қўлдош ака оила аъзоларига совға-саломлар улашади. Овқатланиб хонасига киради-да, ўзи турмагунича уйғотмасликни хотинига тайинлаб уйқуга кетади.

Эрталаб соат 7 ларда жамоасидан 4-5 нафар киши келганини айтиб, уни уйғотишади. Қараса, чиндан ҳам одамлар келишибди.

"Таъзия"га келганлар молларига ем-хашак бериб юрган Шомурод бобога кўзлари тушиб, бирпас қотиб қолишади. Ўзларига келгач, омонлашиб, уйга кирадилар-да, бир пиёладан чой ичишиб "Хабар олайлик деб келгандик",- дея қайтиб кетишади. Сўнг билсалар уларга четга чиқишларида раҳбарлик қилган каттанинг ҳам исми Қўлдош бўлиб, унинг отаси вафот этган экан.

Шомурод бобо эса бу воқеадан 10 йиллар ўтиб қазо қилди. Янглишганлар буни ҳозир ҳам эслаб, кулиб қўядилар.

Холмурод ҚУРБОНОВ

(Боши 1-бетда)

Булар қарорда алоҳида таъкидланган. Яна айтилганки, "мустақиллик ўз-ўзидан келмаганини, озодлик йўлида ота-боболаримиз асрлар давомида кураш олиб борганини миллий истиқлол ғояси асосида фуқароларимиз, айниқса, ёшларимиз онгига сингдириш" вазифалари кўзда тутилади.

Бугунги кунда мустақил онг ва шуур билан бир нарсани баралла таъкидлаш жоизки, ўн йил ичида эришилган ютуқлар кўп, бироқ уларнинг қаторида ўтмиш меросимизга муносабатнинг тубдан ўзгарганини алоҳида таъкидлаш жоиз. Муболағасиз айтганда, мустамлака ва зулм исканжасида дунёни лол қолдирган тарихимиз ғорат қилинган, аждодларимиз руҳи поклари топталган эди. Аслида, ёруғ дунёда бундан ортиқ қабоҳат йўқ, лекин "оға"ларимиз ана шундай гуноҳи азимга йўл қўйган эдилар. Агар хўрлик ва бедодлик давом этган узун йиллар салмоғини ҳурриятда кечган айёмларга солиштирсак, қисқа даврда оламшумул ишлар амалга оширилди, тупроққа қорилган, пастқамликларга улоқтирилган қадр ва ғурур Йўлбошчимизнинг куч-ғайрати ва шижоати билан офтоб қадар юксакликка кўтарилди. Бу ҳақиқатни бундан 10 йил олдин "Амир Темур ўтган йўллар бўйлаб" ёшлар юришининг ташкилотчиси ва иштирокчиси сифатида бугун баралла тасдиқлашим мумкин. Йигирма кун юртимизни кезиб, минглаб одамлар билан суҳбатлашиб, шундай манзараларга гувоҳ бўлган эдикки, энди уларни эслаб ҳам кулгинг, ҳам йиғлагинг келади. Шаҳрисабздан унча узоқ бўлмаган қишлоқларда бу шаҳар соҳибқироннинг илк пойтахти бўлганлигини ёки Оқсарой ҳозирги кўриниши билан "Оқсарой" эмас, балки 50 минг одам 20 йилда тиклаган муаззам кошона сифатида дунёни безаб турганини зиёлилар ҳам билмасди. Яшириб нима қилдик, ўзимиз ҳам Мирзо Улуғбек соҳибқирон Амир Темур ҳазратларининг набиралари экани-ю, бобосининг бевосита раҳнамолигида улғайиб вояга етганидан кейинроқ хабар топдик. Нафсламбирини айтганда, қуёшга тик қарай олмаган кўршапалак сингари чет-четларда "Амир Темур бизга мансуб эмас" деган қарашлар, кайфиятлар

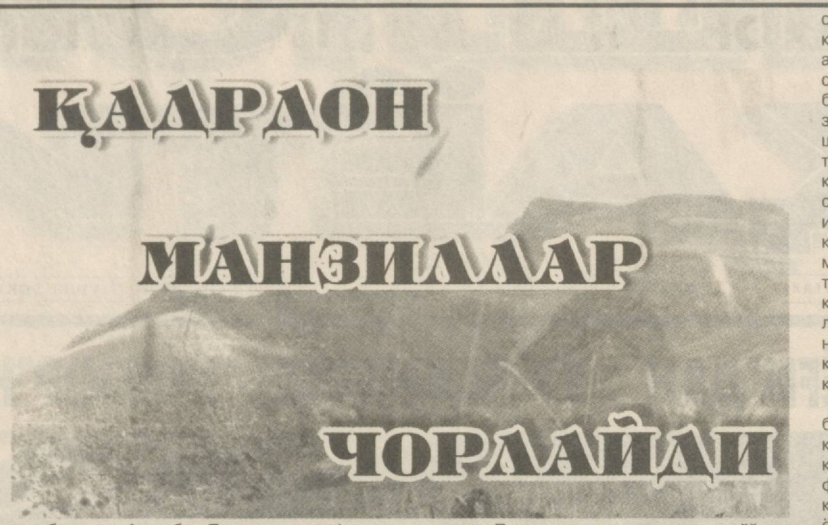

ҳам бор эди. Ахир биз Тошкентдан сафарга жўнаб кетганда шаҳарнинг қоқ марказидаги мағрур ва муҳташам ҳайкал ҳали йўқ эди. Бу – тарих, шонли тарих, эслашга ва таҳлил қилишга арзирли тарих. Ҳа, нурли манзилларни ўз азмига олган давлат, Йўлбошчиси атрофида маҳкам бирлашиб, дунё билан бўйлашаётган мамлакат қисқа даврда манфур империянинг харобалари устида қад кўтарди – буни асло унутмайлик. Бу ўринда мавзудан келиб чиқиб, буюк бобокалонимиз билан боғлиқ тафсилотлар эсланди, аслида бугун ҳаммамиз ёддан биладиган ва қалбимизга яқин олиб "бобом", "аждодим" деб фахрланадиган ўнлаб, юзлаб муҳтарам зотлар тақдирини ёруғликка олиб чиқди истиқлол. Ва шубҳасиз тан олиш керакки, бугун халқига қайтган улуғларимизнинг ерпарчин бўлган шавкатини тиклаш, сарғайган саҳифалардан уларнинг муборак номини, хизматларини топиб, дунё афкор оммасига маълум қилиш, уларнинг эътиборини қаратиш, жаҳоннинг маданият маркази деб тан олинган Париж деган шаҳарларда тўйлар ўтказиш осон кечмаган. Бунинг учун қанча куч-меҳнат, ақл-заковат сарфланган.

Улуғ тўй арафасида бу гапларни эслаш жоиз. Умуман, бундай нурафшон кунларни тез-тез эслаб туриш керак, шунда биз азал-азалдан қорнига эмас, қадрига йиғлаган халқ эканимиз ва истиқлол қадримизни қайтариб, қаддимизни кўтарганини қайта-қайта кўз олдимиздан ўтказиш имкони туғилади. Шунда неча-неча аждодларимизга насиб этган истиқлол нашъу-намоларини ҳис этамиз, уни жон қадар, ҳаёт қадар ардоқлаш лозимлигини тушунамиз.

... Шундай қилиб, 1991 йил 1 августда йўлга чиққан экспедиция Тошкент, Сирдарё, Жиззах, Самарқанд, Қашқадарё, Бухоро вилоятлари ҳудудларидаги Амир Темур бобомиз билан боғлиқ шаҳар ва қишлоқларда бўлган, жуда бой маълумотлар тўпланган эди. Ўшанда қизил империянинг тагига сув кетган кунлар экан, бир ойдан кейин муборак истиқлол насиб этди. Сафар давомида шўро тузумининг кирдикорларидан зериккан ва бир умрлик аъмолга талпинаётган халқнинг кайфиятини сезган эдик. Дастлаб ҳадиксираш ва қўрқув билан бошланган суҳбатлар ўтмишимизнинг зафарли айёмлари, боболаримизнинг оламшумул жасоратлари тилга олингач, самимий тус олар, лоқайд чеҳралар ёришиб кетар, кўзларда олов чақнарди. Ҳамма жойда бизни самимий кутиб олишган, керагича ёрдам ва иззат-икром кўрсатишган эди. Юртни кезиб, қалби тийрак, юрагида аждодларнинг енгилмас озод руҳи яшаётган, озодликка, ҳурриятга ташна халқимиз борлигини дилдан ҳис қилиб қайтган эдик Тошкентга. Тақдирга шукроналар бўлсинки, орадан кўп ўтмай кутилган бахт насиб этди. Президент Ислом Каримов мустақилликни эълон қилди ва буни халқимиз қўллаб-қувватлади.

Кейинги йил яна Туркистон йўналиши бўйлаб йўлга чиқилди ва Ўтроргача бориб келинди. Фарғона водийси, Тошкент, Самарқанд вилоятларида ҳам турли даражада сафарлар уюштирилди. Таассуротлар асосида китоблар, сафарномалар, илмий мақолалар ёзилди.

Халқимиз, Ватанимиз катта тўй арафасида турибди. Албатта, бу кунни муносиб нишонлаш учун кўплаб тадбирлар амалга оширилади. Мабодо биз ўтган таниш манзиллар бўйлаб яна сафар уюштирилса, айни муддао бўларди. Негаки, қадрдон жойларда бўлиш, синашта одамлар билан суҳбатлашиш мустақилликнинг ўн йилида амалга оширилган ишларни бутун бўй-басти билан тасаввур қилиш имконини берарди. "Ҳақиқат қиёсларда билинади", деганларидек, дастлабки маълумотларни бугунги ўзгаришлар билан солиштириш тараққиётнинг аниқ манзарасини яратишда асқотади. Қарорда "мустақиллик йилларида ... тикланган замонавий ўзбек давлатчилигининг ўзига хос тараққиёт тамойилларини ... ўрганиш ва зарур хулоса ва сабоқлар чиқариш" лозимлиги ҳам белгилаб қўйилганки, ана шундай амалий қадамлар ҳам шу мақсадга хизмат қилиши мумкин.

Ҳаким САТТОРИЙ

ВАТАННИНГ ДЕВОРИ

(Боши 1-бетда)

-Улуғбек ака, биз бу йил мустақиллигимизнинг 10 йиллигини нишонлаймиз. Германиядаги ўзбекистонлик талабалар бу ҳурлик байрамини қандай ўтказишади?

-Биз мустақиллик байрамига ҳар йили ниҳоятда катта тайёргарлик кўрамиз. Мамлакатимизнинг энг қадимий шаҳарлари тасвирланган, дунёга кўз-кўзлаш мумкин бўлган урф-одатлари, анъаналари қайд этилган, машҳур кишилари тўғрисида ахборотлар берилган ниҳоятда кўркам деворий газеталар чиқарамиз. Байрам куни Ўзбекистон байроғини баланд кўтариб, кўчаларда юрамиз. Биз фақат Андижон ёки Тошкентниnггина эмас, балки Ўзбекистондек дунё тан олаётган мамлакатнинг вакили сифатида яшашимиз ва меҳнаткаш халқимизнинг бизга билдираётган ишонч, умидларини оқлашимиз кераклигини борган сари теранроқ англаб етаяпмиз. Ўн йил давомида юртимизда жуда катта ишлар амалга оширилибди. Буюк ипак йўлининг узвий бир қисми бўлган ҚАМЧИҚ довонининг ўзиёқ дунёдаги ҳар қандай мамлакатдаги йўллар билан беллашишга қодирдир. Асакадаги "ЎзДЭУАВТО" корхонасидаги машиналарнинг "Андижон метроси" деган номни олганини эшитиб ҳам ниҳоятда қувондим. Биз Ўзбекистонимизда юз бераётган янгилик ва ўзгаришларни ИНТЕРНЕТ орқали ҳар куни билиб боришга ҳаракат қиламиз.

-Ўқиш жараёнингиз ҳақида ҳам гапириб беринг.

-Германиядаги ўқиш тузилмаси бутунлай бошқача: бир қараганда талаба озод қушга ўхшайди. Уни ҳеч ким назорат қилмайди. Истасангиз дарсга кирасиз, истамасангиз – йўқ. Ҳамма ишни мустақил бажаришингиз керак. шундай бўлишидан қатъий назар биз барча маъруза ва амалий машғулотларда албатта қатнашамиз. Чунки, агар қолдирсак имтиҳонда қийналиб қолишимизни яхши биламиз. Ундан кейин талабаларнинг асосий вақти университет кутубхонасида ўтади. Ўқув заллари дарс қилиш учун ниҳоятда қулай, истаган адабиётингизни топиб фойдаланишингиз мумкин. Бизнинг ПАССАУ университетимиз Германиядаги энг ёш дорилфунун ҳисобланади. 1978 йилда ташкил бўлган. 8000 дан зиёдроқ ёшлар таҳсил олади. Ўшаларнинг 6 фоизини хорижлик талабалар ташкил қилади. Бу ерда тил ўрганиш учун барча имкониятлар бор, хоҳлаган тилимизни ўрганишимиз мумкин. Мен турк тили билан инглиз тилини ўрганяпман.

-Икки йилдан бери Германияда яшаш мобайнида бу юрт қандай таассуротлар уйғотди?

-Мен аввало, Ўзбекистоннинг қуёшли кунларини жуда соғиниб қўмсаб яшаётганимизни айтмоқчиман. Қуёш кўринган кун биз учун байрам десам ҳам бўлаверади. Бу ерда осмон ҳафталаб ҳўмрайиб туриши ҳам мумкин: на ёмғир ёғади, на қуёш чиқади. Фаслларни бир биридан фарқлаш мушкулроқ. Ҳаво кўпинча бир хил туради. Мен турган шаҳар учта дарё кесишган жойда жойлашган. Университетимизнинг ёнгинасидан Ин дарёси оқиб ўтади.

Немислар масаласига келсак, улар ҳисоб-китобли бўлсалар ҳам, биз ўйлаганчалик қўпол эмас эканлар. Бирор нарсани сўраб мурожаат қилсангиз икир-чикирларигача эринмай ту-

шунтириб беришади. Дўконларга ёки бирон бир ташкилотга хизмат юзасидан борсангиз ҳамиша очиқ юз билан кутиб оладилар. Хорижлик деб сизни ҳеч қачон камситмайдилар. Жуда жиддий муносабатда бўладилар. Улар ўз тилларидан ташқари камида иккита тилда эркин гаплаша олади. Бироқ, улар ҳамма билан фақат ўз она тилларида мулоқот қиладилар. Немислар ниҳоятда тартибли ва режали халқ. Яшаётган шаҳримиз менга кундан-кунга ёқиб боряпти. Шаҳар бир катта оилага ўхшайди. Одамларнинг бир-бирларига қилаётган муомалаларини кўриб буларнинг ҳаммаси ака-ука ёки қариндошмикин деган хаёлларга борасиз.

-Мусофирликда ҳаяжонли кунлар кўп бўлади дейишади. Ростми шу гап?

-Рост. Айниқса, талабалар ҳаётида бунақа кунлар жуда кўп бўлади. Ўтган йилнинг 26 октябри бир умр хотирамда қолса керак. Ўшанда ўзбек фарзандининг қиёфасини бироз бўлса-да кўрсатгандек бўлдим. Университетимиз ректори шаҳарнинг таниқли одамлари, турли мамлакатлардан келган студентлар орасида менга сўз берди. Аллоҳнинг ўзи мени қўллади шекилли, нутқимдан сўнг залда қарсаклар анча пайтгача узилмади. Мен қарсакларни бўлиб ректоримизга ўзбек атласи, Андижон дўпписи ва Бухоро тасвирлари туширилган календарни совға қилдим. Кўпчиликда Ўзбекистонимиз ҳақида тасаввур уйғотолганимдан жуда-жуда қувониб кетдим.

-Германия қишлоқларида ҳам бўласизларми?

-Ҳа. Қишлоқлари жудаям файзли. Мен яшнаб ётган далаларни кўрдим. Бироқ, қўл меҳнати билан ишлаётган деҳқонни сираям кўрмадим. Умуман Германияда қишлоқ билан шаҳар ўртасидаги фарқ у қадар сезиларли эмас.

-Улуғбек ака, сиз Германияда ўқишни орзу қилиб юрганингизда ўз олдингизда фақат немис тилини мукаммал ўрганишнигина қўйганмидингиз ёки?

-Йўқ. Немис тилини одам Ўзбекистонда яшаб ҳам ўрганиши мумкин. Мен немис халқининг тарихини, маданиятини, яшаш ва муваффақиятга эришиш омилларини ўрганишни ният қилганман. Мен банк тижорат факультетида ўқийман. Мақсадим билимли иқтисодчи бўлиш. Чунки, ҳаётдаги ҳамма нарса, санъатнинг, спортнинг юксалиши, маънавиятнинг ўсиши, инсон камолоти ва соғлиги, қолаверса, экология - ҳавонинг, тупроқнинг, сувнинг мусаффолиги ҳам иқтисодга боғлиқ.

-Орзуларингиз рўёбга чиқсин! Суҳбатингиз учун катта раҳмат!

**Забаржад БОБОЖОНОВА
суҳбатлашди.**

"ҲИДИНИ ЧИҚАРМАНГ"

Девор сиртида ғимирлаб юрган чумолидан:
-Нимани излаб юрибсан?- деб сўралганда, у:

-Ҳақиқатни,- деб жавоб берса ажабланмаслик керакми, дейман-ов. Қизиқ, бу тансиқ нарсани одамлар ҳам бунча зир югуриб излашмаса?! Жумладан, Оқдарё туманидаги Каллар қишлоғида яшовчи Анвар Равшанов ҳам "ҳақиқатни юзага чиқаришда менга яқиндан ёрдам берарсизлар", деган умидда таҳририятга хат ёзибди. Ҳа, муштарий айнан таҳририятдан "ҳақиқат" истайди – туман миқёсида тарқалган, анчайин обрўли ташкилотлар аралашган масалада. Бироқ ечим жуда пастга, чуқурга тушиб кетганга ўхшайди. Хуллас, Равшановнинг бир нозик (!) масалада қўшниси билан алоқаси бузилади. Хатда ёзилади: "Бу масала юзасидан мен туман СЭС идорасига (И.Жулиевга) ёзма равишда мурожаат қилдим. Шундан сўнг мутахассислар бориб далолатнома ёзиб келишдилар. Бу далолатномалар назоратга олинмасдан қолиб кетди. Сўнгра мен туман "Оқдарё овози" рўзномасига мурожаат қилдим. Рўзномада барча далиллар тўғри келтирилиб, "Ким айбдор, қўшнилар?" сарлавҳали мақола чоп этилди."

Шундан кейин ҳам "қўлидан ҳеч нарса келмас" И.Жулиев бошлиқ идора бирор иш чиқара олмайди. Арзчининг эса фиғони фалакда: "Ахир бирдан бу иш мени(нг) қўлимда(н) келмайди, деганда бўларди-ку"! Бироқ яхши кунлардан умиди бор: "Халқимиз ҳақиқат эгилади, букилади, синмайди, дейди".

Албатта, таҳририятга турли мавзуларда кўплаб хатлар келади. Улар паст-баланд савияда, муаллифларнинг ўз даражасида ёзилади. Дейлик, Касби туманидаги Майманоқ қишлоғида яшовчи Неъмат Маҳмадуллаев янги канал лойиҳасини чизган, унга кимлардир қарши – шуни маълум қилади. Бир йигит адашиб севгилисига ёзган мактубини бизга жўнатиб юборибди.

Оқдарёлик мухлисимизнинг хатига алоҳида тўхталишимизга сабаб эса ... рости, унда кўтарилган масала бунчалик шов-шувга арзимайдигандек туюлди. Мактуб машинкада кўчирилган, анча саводли ёзилган, демак, унинг эгаси оқ-қорани танийдиган, зиёли шахс. Шу мулоҳазаларга суяниб, кўнгилдан бир андиша ўтди. Бизнинг азалий қадриятларимизда оилада, қўшнилар, қариндошлар билан бўлган майда-чуйда гапларни ошкор қилиш уят санал-

АЙРИМ ХАТЛАРНИ ЎҚИБ

ган. Орада бирор англашилмовчилик содир бўлса, бир пиёла чой устида ётиғи билан ҳал қилинган. Бу билан ҳар бир киши ўзининг обрўсини, мавқеини баланд тутган. Жуда бўлмаса, элнинг оқсоқоллари, гапга етарман обрўли одамлар аралашишган, бироқ гап ўралаб четга чиқмаган. Шўро тартиблари бизга "давлат идоралари"га шикоят қилишни, энг нозик ишларгача қандайдир "комиссия"ларнинг аралашишини ўргатди. Йиллар ўтиб, биз шунга кўникиб ҳам қолдик. Эр-хотин можароларидан тортиб, касалхона-мактаб қуришгача масъул идоралар ҳал қиладиган бўлди. Бундай тартиб, аслида, бизнинг миллий сажиямиз, азалий удумларимизга тўғри келмайди. Икки қўшни орасидаги можарога туман идораси, рўзномаси аралашиши ҳам эскича муносабатнинг касри.

Мустақиллик йилларида миллий ўзлигимизни англаш борасида дадил қадамлар қўйилди. Шахсий можароларга одамларнинг ички ишлари сифатида қарала бошланди. Қолаверса, ўз-ўзини бошқаришнинг қуйи бўғини сифатида маҳаллаларнинг ўрни ва вазифасига кенг эътибор берилмоқда. Бугун маҳаллада кўп муаммоларга ечим топиш мумкин.

Хатда Равшанов туман СЭСини "қўлидан иш келмайдиган ташкилот" деб ёзғирибди. Дўстим, сиз эҳтимол, санэпидстанция деса лабига учуқ тошадиган ошпазу сотувчиларни, уни эшитса зир югурадиган боғча мудираларини кўрмаганмисиз? Санэпидстанциянинг қўлидан кўп иш келади, қўшни билан можарони эса жойида ҳал қилган маъқул, жумладан "ошхонадан 5 метр узоқликда" нима қуриш-қурмасликни ҳам (хат, аслида шу ҳақда).

Айни пайтда юртдошларимиз катта-катта масалалар устида бош қотиряптилар, дунё билан сўзлашаяптилар. Дўстим, атрофингизга боқинг, қанча-қанча ўзгаришлар содир бўлаяпти. Ўйлаймизки, сиз ҳам уларни кўриб, ҳаётга муносабатингизни ўзгартирасиз, маънавиятни юксалтирадиган, меҳнат ютуқларига руҳлантирадиган, ўқиган кишига нафи тегадиган мавзуларда хатлар ёзиб турасиз. Қўлни ташланг!

Қадам ПИРОВ

Қашқадарё вилоятининг Касби туманида ҳам аҳолининг ҳуқуқий билимларини оширишга алоҳида аҳамият берилаяпти. Хусусан, улар ўртасида мамлакатимиз Қомусини кенг тарғиб қилиш, турли хил ижтимоий-иқтисодий мазмундаги асарлардан бохабар этиб бориш юзасидан эътиборга молик тадбирлар амалга оширилмоқда.
СУРАТДА: туман фаолларидан Рустам Турдиев бир гуруҳ зиёлилар билан.
З.РАҲМАТУЛЛАЕВ олган сурат.

ТИЛСИЗ ЁВНИНГ ТИЗГИНИ

Қишлоқ хўжалиги мамлакатимиз иқтисодиётининг етакчи тармоғи эканлигини ҳисобга олсак, бу соҳага ҳар тарафлама эътибор қаратиш, унинг хавфсизлигини таъминлаш, хусусан, қишлоқ хўжалиги масканларида ёнғин келиб чиқишининг олдини олиш долзарб вазифа саналади.

Бироқ, ёнғинлар таҳлилига назар ташласак, қишлоқ хўжалиги, чорвачилик, маъданли ўғитлар ва кимёвий препаратлар сақланадиган омборхоналар ва шу каби бошқа агросаноат мажмуаларида 1999 йилда 465 та ёнғин содир бўлган. Ушбу ёнғинлар натижасида 12 киши турли даражада куйган ҳамда тан жароҳатларини олган, бир киши ҳалок бўлган. 2000 йилнинг 11 ойи давомида эса 333 та ёнғин содир бўлди, 12 киши тан жароҳати олди ва 3 киши ҳалок бўлди. Гарчанд, ёнғинлар сони ўтган йилгига нисбатан 132 тага камайган бўлсада, куйиш жароҳати олганлар сонининг турғунлиги ва ҳалок бўлганларнинг сони ошганлиги кишини ташвишлантиради.

Ёнғинлар асосан, электр ускуналарининг носозлиги ёки ундан фойдаланиш қоидаларига риоя қилмаслик, учқун ўчиргичларнинг йўқлиги ёки носозлиги, оловдан эҳтиётсизлик билан фойдаланиш каби ҳолатлар туфайли содир бўлмоқда. Ёнғинларнинг яна бир сабаби, буюм ва ашёларнинг ўз-ўзидан ёниб кетишидир. Масалан, ушбу сабаб билан жорий йилнинг 20 март куни Андижон вилояти Хўжаобод тумани "70 йиллик" жамоа хўжалигида, 25 октябр куни Қашқадарё вилояти Шаҳрисабз шаҳридаги "Ўзқишлоқхўжаликкимё" масканида ҳамда 16 апрел куни тумандаги А.Хушвақтов жамоа хўжалигининг дала шийпонида ёнғинлар содир бўлди.

Буюм ва бошқа нарсаларнинг ўз-ўзидан ёниб кетишига сабаб, уларга кучли оксидловчи унсурларнинг таъсиридир. Ана шундай оксидловчилардан бири аммиак селитраси ҳисобланади. Органик моддалар селитра билан ўзаро бирикканда паст ҳароратда ҳам тезда алангаланиб кетиши мумкин. Масалан, битумлашган қоғознинг алангаланиш ҳарорати 250 даража иссиқ бўлса, селитра билан тўйинганда 200 даража иссиқда аланга олади. Натижада кўнгилсиз ҳодисалар келиб чиқади.

ЭҲТИЁТ - ШАРТ

Юқоридагилардан кўриниб турибдики, ҳосилдорликни оширишга ёрдам берувчи оддийгина хўжалик ўғитлари ҳам ёнғиннинг сабабчиси бўлиши мумкин экан.

Амалдаги қоидаларга кўра ўғитларни сақлашда, ташишда ёнғин хавфсизлиги қоидаларига амал қилиш жавобгарлиги база директори (омбор мудири) ёки хўжалигидаги масъул кишига юклатилиши лозим. Ёнғин хавфсизлигини таъминлашга жавобгар масъул шахсларни тайинлаш база, омбор ва жамоа ширкат хўжалиги бўйича чиқарилган буйруқ билан расмийлаштирилади.

Ўғит ва кимёвий бирикмаларни сақлаш, улардан фойдаланиш жараёнида ёнғин хавфсизлиги қоидаларига риоя қилиш билан бир вақтда ўғитларни дуч келган жойларда назоратсиз қолдиришга йўл қўймаслик ноxуш ҳолатларнинг олдини олажаклигини унутмайлик.

**Маҳмуджон ТЎХТАЕВ,
Республика ИИВ Ёнғиндан сақлаш бошқармаси бўлинма бошлиғи.**

ДАВР

БЕШАРИҚ ПЛЁНКАСИ

Бешариқ туманида фойдаланишга топширилган янги корхона қишлоқ хўжалиги учун зарур бўлган плёнка маҳсулотлари тайёрлаб беради.

Хитойдан келтирилган замонавий ишлаб чиқариш жиҳозлари бир кеча-кундузда 4 тонна маҳсулот ишлаб чиқариш қувватига эга. Янги корхона ишга тушгач, тумандаги 30 нафар ёшлар иш ўрнига эга бўлди.

Вилоятдаги 127 та жамоа ва ширкат хўжаликлари муассислигида ташкил этилган мазкур корхона нафақат пахтакор хўжаликлар, балки бошқа мижозларнинг талаб ва истакларига биноан ҳам зарур қалинлик ва ўлчамдаги плёнкаларни тайёрлаб беради.

- Жорий йилнинг ўзида вилоятимизда плёнка остига пахта экиш учун зарур бўлган 1 минг 200 тонна плёнканинг 400 тоннаси шу ерда ишлаб чиқарилади, - дейди корхона раҳбари Х.Исмоилов. - Қолган қисми қўшни Андижон ва Жиззах вилоятларидаги турдош корхоналардан келтирилади.

Янги корхона имкониятлари фақат плёнка ишлаб чиқариш билан чекланмайди. Бу ерда полиэтилен сув қувурлари тайёрлаш ҳам ўзлаштирилди. Ҳозир ҳар сменада 800 метр ана шундай қувур ишлаб чиқарилмоқда. Ишлаб чиқариш тармоғининг ўзига хос хусусияти шундаки, фойдаланиб бўлинган, яроқсиз плёнка қолдиқлари бу ерда қайта ишланиб, яна керакли маҳсулотга айлантирилади.

МАҲСУЛДОРЛИК ОРТМОҚДА, АММО...

«Фарғона наслли парранда» ҳиссадорлик жамиятида товуқларнинг «Белорус-9» зотини кўпайтириш йўлга қўйилди.

Ушбу зотдор паррандалар мамлакатимиз иқлим шароитига мослиги, юқори маҳсулдорлиги ва кам озуқа талаб қилиши билан ажралиб туради. Белоруссиядаги ҳудудий тажриба-синаш станциясидан олиб келинган товуқлар йилига 285 тадан зиёд тухум беради.

- Фабрикамизда сермаҳсул, зотдор паррандалар парваришига алоҳида эътибор қаратилмоқда, - дейди бош зоотехник Валижон Раҳимов. - Шу мақсадда хорижлик ҳамкорлар билан мустаҳкам алоқа ўрнатганмиз. Ўтган йили Белоруссиядан 700 мингта «Заславиль-3» жўжаларини келтирган эдик. Яқин кунларда улардан маҳсулот ола бошлаймиз.

Ўтган йил давомида жамият паррандабоқарлари бошқа фабрикаларга 3 миллион 934 минг дона тухум етказиб берди. 323 минг донаси шу ернинг ўзида жўжа олиш учун қолдирилди. Беш миллиондан ортиқ тухум савдо тармоқларига жўнатилди. Ялпи маҳсулот ҳажми 10 миллион 181 минг донадан ошиб кетди. Йиллик соф фойда 113 миллион сўмни ташкил этди.

Тармоқдаги кўплаб турдош корхоналар амал-тақал қилиб кун кўраётган бир пайтда мулкчиликнинг янги шаклида иш юритаётган жамоанинг ютуқлари қувонарли, албатта. Аммо иш бор ерда муаммо бор, деганларидек «Фарғона наслли парранда» жамоасининг ҳам ўзига яраша ташвишлари бор.

Жамият мутахасислари таъкидлашича, паррандачилик ривожига тўғаноқ бўлаётган озуқа муаммоси иш кўлами ва сифатига салбий таъсир кўрсатмоқда. Тармоқни озуқа билан таъминлаши лозим бўлган донни қайта ишлаш корхоналаридан олинаётган маҳсулотлар сифатсиз, паррандалар учун зарур бўлган озуқа бирлиги етишмайди. Бу эса товуқлар маҳсулдорлигига кескин таъсир кўрсатмоқда. Ем етказиб беришга ихтисослашган мутасадди корхоналар раҳбарларини эса масаланинг бу жиҳатлари умуман қизиқтирмай қўйган. Охир-оқибат озуқа борасидаги камчиликларни бартараф қилиш учун ҳиссадорлик жамияти аҳолидан макка дони сотиб олишга мажбур бўляпти. Бундай ортиқча сарф-харажат, табиийки, маҳсулот таннархини ошириб юбормоқда.

(ЎзА)

КОРХОНА МАҲСУЛОТИ - ЭКСПОРТГА

"Кабул-Ўзбек Ко." Ўзбекистон ва Жанубий Корея ип-йигирув қўшма корхонасида икки ярим минг ўзбекистонлик йигит-қизлар меҳнат қилишмоқда. Корхона ўз маҳсулотини дунёнинг 15 мамлакатига экспорт қилмоқда. Шу йилдан бошлаб яна уч мамлакатга маҳсулот жўнатила бошлайди.

СУРАТДА: илғор йигирувчи Дилдора Содиқова.

Раҳмонали АКБАРАЛИЕВ олган сурат.

ЯХШИ ХАБАР

МЕВАСИ ЮРТГА ТАТИСИН

Термиз мардлар шаҳри. Бу бобо тарих берган ном. Шаҳар бу йил ўзининг 2500 йиллигини нишонлайди.

Шу муносабат билан вилоятда "Термизнинг 2500 йиллиги" номли янги хўжалик ташкил этилди. Анжир – жаннатдан чиққан азиз ва шифобахш дарахт. Биринчи кун 2 гектар ерга анжир ниҳоли ўтқазилди. Янги жамоанинг очилиши тантанага айланди. "Товонидан ўт чақнаган" раҳбарлардан тортиб юз билан юзлашган оқсоқолларгача жам бўлишди. Улуғлар "Термиз шаҳри каби бу хўжаликнинг ҳам умри узоқ бўлсин, қадри тоққа тенглашсин, боғининг меваси Ўзбекистонга татисин!" деб дуо қилдилар. Ниҳол экиш ҳамиша савоб. Илк кўчатни ерга Тошболта хожи Чориев қадади.

"Термизнинг 2500 йиллиги" – боғу бўстон хўжалик бўлади. У бу йил етти иқлим меҳмонларини кутиб олади.

Менгнор ОЛЛОМУРОДОВ

ЕТТИ ИҚЛИМДАН БИР ШИНГИЛ

"АМЕРИ КЕЕРС" ТОШКЕНТДА

Ўтган куни табиий офатлар асоратларини енгиллатиш бўйича Америка "Амери Кеерс" халқаро агентлигининг тайёраси Тошкент аэропортига қўнди.

У АҚШдан 3,5 миллион долларлик тиббий дори-дармонлар ва турли хил муолажа ашёлари келтирди. Инсонпарварлик юклари ортилган тайёрани АҚШнинг Ўзбекистондаги элчиси Жон Э.Хёрбст ва Ўзбекистон соғлиқни сақлаш вазири Фируз Назиров, шунингдек, бошқа расмий кишилар кутиб олдилар.

Шуни айтиш керакки, "Амери Кеерс" мазкур галги хайрияси билан Ўзбекистонга бешинчи марта ёрдам кўрсатди. Кўмак маблағларининг ҳаммаси деярли 19 миллион долларга тенг бўлди. "Амери Кеерс" республикамизнинг нодавлат "Соғлом авлод учун" жамғармаси билан тиғиз ҳамкорлик қилмоқда. Уммон ортидан юборилган хайрия жиҳозлари тез кунларда мамлакатимизнинг турли минтақаларидаги муҳтож кишиларга етказиб берилади.

ГУЖАРАТНИНГ МАШЪУМ САДОСИ

Яқинда Ҳиндистоннинг Гужарат штатида кучли зилзила юз берганлиги дунёдаги кўпгина мамлакатларни сергаклантириб қўйди.

Ер қимирлаш кучи Рихтер ўлчови бўйича 6,9 баллга етган эди. Силкинишлар ҳамон тингани йўқ. Уларнинг сони 250 мартадан ошиб кетди. Ҳозирги маълумотларга қараганда, қурбон бўлганлар сони 20 минг кишидан ошди. 50 мингдан ортиқ киши турли даражаларда тан жароҳати олди. Юз минглаб фуқаролар эса бошпанасиз қолди. Вайроналар остида қанча одам ётганлиги ҳамон номаълум бўлиб турибди.

Мана шундай бир шароитда қатор мамлакатлар ёрдамга шошилдилар. Жумладан, Хитой ҳукумати Ҳиндистон раҳбариятига мактуб йўллаб, зилзила муносабати билан ҳамдардлик билдирди. Хитой табиий офат талофатларини тезроқ бартараф этиш учун Ҳиндистонга 5 миллион юан ажратади ҳамда қутқарув гуруҳини жўнатади, деди расмий Пекин вакили.

Ўз навбатида Ҳиндистон ҳукумати Жаҳон банки ҳамда Осиё Тараққиёт банкидан зилзила оқибатларини тезроқ тугатиш учун 1,5 миллиард АҚШ доллари миқдорида қарз ажратишни сўрамоқчи бўлиб турибди. Молия вазири Яшвант Сингх ана шуни маълум қилди. Унинг айтишича, бош вазир Атал Бихари Важпаи ҳукумат вакиллари билан ўтказган мажлисда шундай қарорга келинган.

ПРЕЗИДЕНТ ҚАРОРИДАН СЎНГ

Филиппинда давлат раҳбари ўзгарганидан сўнг яна бир диққатга сазовор воқеа юз берди.

Катта мартабали арбоблардан бири – мудофаа вазири Орландо Меркадо истеъфога чиқди. Матбуот анжуманида у истеъфога мамлакат президенти Глория Арройонинг давлат хавфсизлик кенгаши раиси лавозимига Лисандро Абадияни тайинлаш тўғрисидаги қарори сабаб бўлганлигини айтди. Давлат раҳбари ҳозирча мудофаа вазирининг аризасига жавоб қайтаргани йўқ.

(Жаҳон оммавий ахборот воситалари хабарлари асосида сиёсий шарҳловчи Р.УМАРОВ тайёрлади).

САНОАТ - ҚИШЛОҚҚА

ҒОЙБУГА ҒОЙИБДАН КЕЛМАЙДИ

Хоразмдаги Ғойбу қишлоғида – тадбиркор инсонлар кўп.

Улар бир бўйра ҳажмичалик ерда резавор экинлар ўстириб, ундан оиланинг эҳтиёжини қоплар даражада ҳосил ва даромад олишади. Урганч шаҳрининг биқинидаги мазкур қишлоқ аҳли ҳалол меҳнат эвазига даласидан йилига бир эмас, бир неча бор ҳосил йиғиштириб олади.

Ғойбулик тадбиркорлар эндиликда сабзавотчилик билан бир қаторда, етти хазинанинг бири – чорвачиликка ҳам меҳр боғлашмоқда. Яқинда ишга туширилган сутни қайта ишлаш корхонаси ана шу интилиш ва омилкорликнинг яққол ифодасидир. Қишлоқ ишбилармонлари корхонани Исроилда ишлаб чиқарилган замонавий технология билан жиҳозлашди. Бу ерда кунига икки тонна сут қайта ишланади. Ундан 8 хилдаги турли неъматлар тайёрланмоқда.

Гурлан туманининг "Гулистон" ширкат хўжалигида ҳам янги сут заводи қурилиб, фойдаланишга туширилди. Бу эса ўз ўрнида сутни 70-80 чақирим наридаги корхонага элтиш ва у ердан тайёр маҳсулот ташиб келтиришдек, серҳаражат ва серташвиш юмушга тўла барҳам берди.

Ҳозир Хоразм воҳаси қишлоқларида ана шундай кичик ва йирик корхоналар сони 10 дан ортди. Ҳа, ҳеч нарса ғойибдан келмайди. Уни ишлаган топади.

А.СОБИРОВ

САРИЖАЛДА ҚИШЛОВ

(Боши 1-бетда)

-Ҳар ҳафтада, - дейди оға, - икки-уч марта сурувни ҳайдаб яйловга чиқмасам, уйқум келмайди. Қанийди энди ёшарсаму мустақил давлатимизга кўпдан кўп маҳсулот топширсам.

Аҳмед оға анча узоқлашган сурувга "қурр-ей, қурр-ей!" – деб овоз бериб, яна сўзини давом эттирди:

-Собиқ шўролар тузуми даврида сон орқасидан қувиб, қоракўл тери сифатини йўқотдик. Қўйларимизнинг жуссаси ҳам майдалашиб кетди. Ҳар кунги текшир-текширдан бош гаранг эди. Тавба, чўпон меҳнатининг ўзи азоб эди-ю, яна унинг жонини ҳалак қилишарди. Оллоҳга беҳисоб шукрлар бўлсинки, ҳуррият чўпоннинг эркини берди, қанча кўп маҳсулот топширсанг, шунча кўп даромад оласан. Бу бизнинг тушимизга ҳам кирмаганди. Чўпонлар ҳукуматнинг бу ғамхўрлигидан беҳад мамнунлар.

Бугун "Конимех" ширкат хўжалиги яйловларида 36 минг бошдан зиёд қўй-қўзи парвариш этиляпти.

- Бунинг, - дейди бош зоотехник Аскар Калменов, - 24 минг бошини совлиқлар ташкил этади. Якунланган йилда 22,5 минг бош совлиқнинг ҳар юз бошидан 112,2 тадан қўзи олишга муваффақ бўлдик. Туёқ сонини кўпайтириш учун 16200 бош қўйни парваришлаяпмиз. Бунинг 9668 боши урғочи қўзилардир.

Қизилқум кенгликларида ҳозир қишнинг айни аёзли кунлари ҳукмронлик қиляпти. Ёмғирли, туманли, қировли дамлар билимдон чорвадорларни шошилтира олаётгани йўқ. Чунки тадбиркор чорвадорлар қишқировли кунлар учун қўй бошига 123 килограммдан хашак жамғариб қўйишганди.

Биз чўпон-чўлиқларни иссиқ кийим билан таъминлаш масаласи билан ҳам қизиқдик.

-Сарижалда, - дейди Аскар Калменов, - тикувчилик цехи очганмиз. Пахтали шим, сирма, телпак тикиб, 71 отардаги чўпон-чўлиқларга тарқатдик. Бунга кетган харажат етти юз минг сўмдан ошди.

Ширкатда ишлаб чиқарилган 9039 дона қоракўл терининг ҳар биттаси 3089 сўмдан сотилди. Юқори навли деб топилган қоракўл терилар нархи ўртача 4314 сўмни ташкил этди. Хўжалик хазинасини бойитиш учун ўстиришга қолдирилган эркак қўзиларнинг ҳар бири 9-10 минг сўмдан сотилди.

Сарижал кенгликларида қиш муваффақиятли ўтаяпти. Конимехлик мард чорвадорлар ғалвир сувдан кўтариладиган кўкламги қўзилатиш мавсумини намунали кутиб олиш мақсадида билим ва тажрибаларини ишга солмоқдалар.

Ҳамдам ЭШОНҚУЛОВ, "Қишлоқ ҳаёти" мухбири.

НАФАСИ ЎЗГАЧА ЎЗБЕК ЮРТИНИНГ

Бугун эришган ютуқларимизнинг барчаси истиқлол туфайли, дея сўз юритсак, айримларимиз учун бу баландпарвоздек туюлади. Лекин,эътибор берсак, эрк отлиғ неъмат бизга насиб қилмаганда, жаҳон майдонига ўз овозимиз билан чиқмас эдик.

СИЙРАТ

Дунёнинг бошқа бир қитъасига бориб, у ерда таълим олишни-ку, айтмаса ҳам бўлади. Ҳозир юзлаб ёшларимиз ривожланган мамлакатларда таҳсил олмоқдалар. Айни дамда юртимизда ҳам юзлаб чет эл фуқаролари билим ва тажриба алмашинув жараёнида фаолият юритмоқдалар. Ана шундай инсонлардан бири, танишинг, Киф Баумвольд. У Америка Қўшма Штатларининг Жоржия штатининг Атланта шаҳрида таваллуд топган. Жоржия штати университетини тамомлаб, 1999 йилнинг август ойида Тинчлик корпуси шартномасига кўра Ўзбекистонга ташриф буюрган. Салкам икки йилдан буён Мирзаобод тумани Наврўз қўрғонида инглиз тили ва ижтимоий фанларга йўналтирилган мактаб-интернатда дарс бериб келмоқда.

-Киф, ҳадемай шартнома муддати тугаб, августда Америкага қайтиб кетар экансиз. Оз эмас, кўп эмас, икки йиллик муддат сизда Ўзбекистон ҳақида қандай таассурот уйғотди?

-Очиғи, талабалик кезларимда МДҲ давлатлари тарихини, уларга доир маълумотларни ўрганиш жараёнида китоблардан фақат Москваю Ленинград шаҳарларидан бошқасини топа олмасдим. Тинчлик корпуси сафида Ўрта Осиёдаги давлатлардан Ўзбекистонга борасан, дейишганда, аввало бироз ҳайиқдим. Ахир, мен бу мамлакат ўтмиши, бугуни ҳақида ҳеч нарса билмайман-ку, дея чўчирдим. Энди эса беҳуда хаёлларга борган эканман, деб куламан. Тилёғламалик эмас, рости, Ўзбекистонни, ўзбекларни яхши кўриб қолдим. Менга сизнинг урф-одатларингизу турмуш тарзингиз – барча-барчаси жозибали туюлади. Масалан, оддий... чой қуйишда уч марта қайтарилар экан. Ёки эркаклар саломлашганда икки қўли билан кўришаркан. Ё чақалоқнинг бежирим бешикларда ётиши, халқ оғзаки ижоди анъаналарингизнинг бойлиги... Биласизми, булар жуда гўзал нарсалар. Бу гўзалликларнинг зинҳор йўқолиб кетишига йўл қўймасликларингиз шарт.

-Ўзбек табиатини қандай баҳолайсиз?

-Болажон, андишали, меҳрибон. Ёшлар, айниқса, қизларида бироз тортинчоқлик бор. Лекин, беш қўл баравар бўлмаганидек, айрим ўзбекларда мен кўрган ғалати "хислатлар" ҳам йўқ эмасга ўхшайди.

Бир куни майиз олгани бозорчага чиқдим. Савдо растасида 300 сўм деб ёзиб қўйибди. "Бир кило беринг", - десам, эллик ёшлар чамасидаги аёл - "Сенда доллар кўп, бир килосига беш минг сўм берасан", - деб туриб олди. Унча пулим йўқлигини ишора билан тушунтирсам ҳам, менга майиз сотмади. Яна бир мисол. Жуда кўп бор Тошкентга, турли семинар-йиғилишлар сабаб бориб қоламан. Кўп вақтим йўлда ўтади. Йўлда турган ДАН ходимларидан айримларининг ҳайдовчидан пул талаб қилиши менга ғайритабиий туюлди.

Менимча, бундай иллатлар ҳар қандай жамиятда топилади. Аммо, буларни мен меҳрим тушган ўзбекларга раво кўрмасдим.

-Америка ва ўзбек ёшлари ўртасидаги тафовут, сизнинг-ча, нималарда кўринади?

-Кўпчилик тафовутни муҳитдан излашади. Афсуски, кузатишларимча, юртингизда аксарият қишлоқ мактабларида ҳали болалар компьютерни яхши билишмас экан! Тўғри, ҳозир америкалик бола учун компьютердан истаганча фойдаланиш имкони бор. Сизларда энди-энди бу йўлга қадам қўйиляпти. Лекин, муҳими бу эмас! Сиз – ўзбек ёшлари аждодларингиздан қолган жуда кўп меросга эгасиз. Инсоний туйғуларнинг, меҳр-муҳаббат, шафқат ҳисларининг қадрият сифатида улуғланиши сизлар учун бахт. Албатта, Америка ёшларида ҳам бу жиҳат йўқ эмас. Лекин, якка шахсга асосланган Ғарб демократияси таъсирида уларнинг аксарияти худбинликка кўникиб кетишган. Бундан фарқли равишда ўзбек ёшларида умидга, ёруғ келажакка интилиш, машаққатли меҳнатларга бардош бериш кучли экан.

-Киф, очиғини айтинг, қийналган пайтларингизда афсус ҳам қилганмисиз? Айтмоқчи бўлганим, сиз ҳозир истиқомат қилаётган қишлоқда мавжуд шарт-шароитлар у қадар яхши эмас кўринади.

-Америкада яшаётган ота-онам ва икки синглимни соғинсамгина, юртимга кетгим келади, холос. Тўғри, бу ерда мен учун яшаш осонликча кечаётгани йўқ. Сиз – ўзбекларда яхши мақол бор экан "Уйинг тор бўлса ҳам, кўнглинг кенг бўлсин" деган. Худди шундай, бу юрт эгаларининг меҳр, ҳавас тўла кўзлари, илиқ муносабатлари баъзан учраган муаммоларни ечишимга, заҳматларни писанд қилмаслигимга ёрдам беради.

-Бўш пайтларингизда нима қиласиз? Бу ерда дам олиш масканлари, ҳатто, спорт мажмуалари ҳам йўқ...

-Ўзбек тилини ўрганаман. Шу пайтга қадар бу тилни яхши ўрганолмай қийналяпман, чунки, одамлар билан мулоқотда кўпинча турфа шеваларга дуч келяпман. Лекин, албатта, шу юрт, шу миллат ҳаққи-ҳурмати, мен ўзбек тилида вақти келиб, ўз тилимдек равон сўзлайман. Баъзан тушунмасам ҳам, телеэкранларда берилаётган ўзбек фильмларини томоша қиламан "Чархпалак"-ни икки марта маза қилиб кўрдим. Бундан ташқари "Хўжа", Юлдуз Усмонова қўшиқларини тинглайман.

-Сир бўлмаса, режаларингиз?

-Агар рухсат беришса, Ўзбекистонда яна уч-тўрт йил ишлаш ниятидаман. Чунки,бу юртдан кетгим келмай қолди, гарчи Она-Ватаним Америка бўлса-да...

-Самимий суҳбатингиз учун раҳмат!

Суҳбатдош: Фарида МАҲКАМОВА.

Т.Эгамбердиев номидаги Тошкент Давлат цирки 2001 йил 9 феврадан бошланадиган ажойиб томошаларга Сизларни таклиф этади.

Тошкент циркида биринчи марта Халқ артисти Олег Попов мактаби масхарабозларининг ўргатилган ҳайвонлар иштирокидаги кулги томошалари намойиш этилади. Ранг-баранг мавзулардан тузилган дастур 2 бўлимдан иборат.

Кўнгилочар кулги томошаларига марҳамат қилинг!

Томошаларга жума куни соат 18 00 да, шанба ва якшанба кунлари 12 00, 15 00, 18 00 да ташриф буюришингиз мумкин.

Чипталар ҳар куни соат 9 дан бошлаб Тошкент Давлат Цирки биносида сотилади.

ШОҲСУПАДАН БАЛАНД ҒУРУРЛАР

(Боши 1-бетда)
(Давоми. Боши газетанинг ўтган сонларида)

БИТТА ТУХУМНИНГ ЎРНИ

Тошкентда ўтказилган жаҳон чемпионати олдидан Акобир Қурбонов анча "озди". Кераkли вазндан ҳам 35 грамм тушди. Битта тухум сиғадиган жой қолди, холос. Собир Қурбон эрталаб ўғлига ҳам тухум ичириб, фотиҳа берди: "Юзимни ёруғ қил, болам. Сени бутун юрт кўраяпти".

Акобир чаққон курашди. Кетма-кет зафар қучаверди. У финалда Маҳтумқули Маҳмудовни аниқ тасаввур қиларди. Шундай бўлди ҳам. Сурхон аламидан кейин тақдир уни тезгина яна эски рақибига рўбарў қилаётганидан хурсанд эди Акобир. Мавриди келди. Кураш тўғридан-тўғри телевизор орқали элга намойиш қилинмоқда.

Ҳеч бўлмаса, бир бор жаҳон чемпиони бўлишни орзу қилиб юрган тажрибали полвонни Акобир бу ниятга қўша-қўша эришган бўлса-да, кураш майдонидан бошини ҳам қилиб чиқарди. Икки тўлқин курашса зўри қайтаради-да. Акобир ўз вазнида ҳали-бери жой бўшамаслигини элга аниқ-тиниқ қилиб айтди.

Офарин!

ТАВОҚНИНГ "ОТ"ИГА ЧИҚАДИГАН ПОЛВОН

Истеъдодли полвон Хайрулла Насуллаев отни яхши кўради. Нуқул тавоқнинг "от"ига чиқади. От йигитнинг қаноти дейди у.

-Қанот жуфт бўлади. Сизнинг "қанот"ларингиз бир сурув бўлди-ку, дейди баъзилар ҳазиллашиб.

-Қанот фақат учишга эмас, тушишга ҳам керак бўлади, дейди полвон "кексайган" кунларга ишора қилиб.

-Бировнинг қанотидан қанот бўладими?

УНДАН МАҒЛУБ БЎЛГАНЛАР "АЗА" ТУТМАЙДИ

Республикамиз полвонлари ўртасида биринчи бор "Ўзбекистон ифтихори" унвони соҳиби бўлган машҳур полвон, жаҳон чемпиони Шуҳрат Хўжаевнинг чеҳраси ниҳоятда самимий. Қорагина мўйлови ўзига ярашган. Шуҳратнинг курашларини кузатиб, шундай хулосага келдим. У гиламнинг устидаёқ ҳам каттариб, ҳам кичрая билади. Ақл билан қилади ҳаммасини. Унга кўпинча ақли асқотади. Рақибининг заиф жойини топдими, тамом – ўрайди, қисади, сиқади.

Жонингизга оғриқ ботади. Э, бор-эй, дейсиз-да, кейин. У кўпинча пешонасида битта тер кўрсатмай, гиламдан ғолиб бўлиб чиқади. Яна ўша самимият, яна ўша хуш чеҳра билан. Ундан мағлуб бўлганлар ҳам "аза" тутмайди. Шуҳрат Хўжаевнинг ёқасини тутишнинг ўзи осон иш эмас.

ҚАНДИНИ УРСИН

Тошкентда ўтган чемпионатнинг очилиш маросимидан сўнг "Юнусобод"да айнан 90 килограмм вазнлилар мусобақаларни бошлаб беришганди. Ўттизга яқин давлат курашчилари иштирокида ўтган биринчи давра ҳақиқатан муросасиз тарзда кечди. Муҳташам спорт саройини тўлдириб ўтирган ишқибозларнинг олқишу қарсаклари полвонларга завқ, чемпионатга эса ўзгача бир кўтаринкилик бахш этарди.

Қашқадарёлик Баҳром Авазов, Эрон паҳлавони Али Чаманпони ярим финал баҳсида иштирок этишдан маҳрум этилган бўлса, яна бир юртдошимиз Камол полвон голландиялик Роб жанобларига шундай "маслаҳат" берди. Кейинги икки жуфтлик Армен Багдасаров ва Флореско, Фастов ва Шуҳрат Хўжаев учрашуви эса кураш ватани Ўзбекистон эканлигини рўй-рост исботлади. Тўртови ҳам зўр, бироқ, чемпионлик бир кишига насиб этиши тайин. Шу ҳақиқатни яхши билган полвонлар майдонда чунонам олишдиларки, гўё бу курашнинг санъат даражасидаги намойиши эди. Ана сизга туячил, ошириб ташлаш, ички илдирма чил... Баҳром полвон ичига армон оралади. Шуҳрат ҳам тушиб кетди. Финал эса Камол ва Арменлар ўртасида кечадиган бўлди... Камол Муродов жаҳон чемпионлигини ҳалол қилиб олди. Қандини урсин!

Дилмурод ЖАББОРОВ

(Давоми бор)

ДЕҲҚОН ШАВҚИ

(Биринчи қор ёққанда)

Оппоқ қорим - олча гулим,
Туш эдинг.
Ўйнаб ёғиб, яйрат дилим,
хуш келдинг.

Сен ўзингсан оби ҳаёт дояси
Кут-барака, тўкинчилик мояси.
Оппоқ ният бўлиб ястан даламга,
Қувонч улаш невараму боламга.

Оқ бағрингда аллалагин баҳорни,
Гулга бурка Наврўз ила дийдорни.
Шудгоримга парқу пўстин хуш келдинг,
Соғинтирган асл дўстим хуш келдинг.

Абдусалом УМАРОВ

Бўка тумани халқ таълими бўлимига қарашли Ш.Оқбўтаева раҳбарлигидаги мактабгача бўлган тарбия муассасасида 34 нафар кичкинтойлар тарбияланмоқда. Таълим маскани бошдан-оёқ замонавий ўқув жиҳозлари, компьютерлар билан таъминланган.

СУРАТДА: кичкинтойлар компьютер машғулотида.

Б.АКРАМОВ олган сурат.

СПОРТ ОЛАМИДА

АФСУСГА ЎРИН ҚОЛМАЙДИ

Футбол бўйича Ҳиндистонда бўлиб ўтаётган "Миллениум" Халқаро турнирида бизнинг Олимпия ёшлар терма жамоамиз ҳам ҳар қалай ёмон ўйинлар кўрсатишмаётган эди.

Япония, Бангладеш жамоалари билан бўлган учрашувларда бор маҳоратларини ишқибозларга намойиш эта олган ҳамюртларимиз, афсуски, сўнгги учрашувда турнир етакчиси ҳисобланган Чили жамоасига 0-2 ҳисобида ютқазиб қўйишди.

Бироқ, улар: "Ҳали ҳаммаси олдинда, бу турнир терма жамоа учун бир мактаб бўлди, холос", - дейишмоқда.

ЭНГ ЮҚОРИ БАҲО

Италиянинг "Интер" футбол жамоаси янги ўйинчилар сотиб олиш бўйича "ҳужумкор"ликни авж олдириб юборди. Маълумотларга қараганда, жамоа яқинда уругвайлик Антонио Пачеко билан тўрт ярим йиллик шартномани имзолади.

Шартномага биноан, Пачекога 4,74 миллион АҚШ доллари миқдорида ҳақ тўланади. Аммо, ўйинчининг бу тўғридаги баъзи талаблари 2002 йилда яна кўриб чиқилиши мумкин.

Бундан ташқари, миланликлар яна бир уругвайлик ҳужумчи – Альваро Рекоба билан ҳам шартнома муддатини узайтиришди. У энди 2006 йилга қадар "Интер" таркибида тўп суради.

"Рекоба энди ҳар йили 7 миллион АҚШ доллари атрофида маош олади", - деб хабар беради "Гадзетто делло спорт" газетаси, - бу дегани, у дунёда энг кўп маош оладиган футболчига айланади.

ЁШЛАР "ХИМИК"НИ ТАРК ЭТМОҚДА

"Ўз даврида Россия хоккейнинг ватани эди, - дейди кўзга кўринган мураббийлардан бири Николай Эпштейн, - биз ҳеч қандай чет эл мусобақаларисиз ҳам юртда ажойиб хоккей мактабини ярата олганмиз".

Ҳақиқатан, сўнгги пайтларда Россия хоккейи анчагина оқсамоқда. Ҳатто, олий лига мусобақалари бутунлай йўқ бўлиб кетишига сал қолди.

Ҳозирги кунда мамлакатнинг кўзга кўринган "Химик" жамоасида фақат собиқ ўйинчилар, яъни ветеранларгина шуғулланишмоқда. Ёшларни эса сира жалб қилиб бўлмаяпти. Сабаби, иқтисодий тақчиллик бўлиб, ҳақиқий ўйин учун етарлича ҳақ тўлашга кафолатнинг йўқлигидир.

КАСПАРОВНИ ЕНГИБ БЎЛМАЙДИМИ?

Голландиянинг Вейк-ан-зе шаҳрида ниҳоясига етган Халқаро шохмот турнирига шохмот оламининг порлоқ юлдузларидан бири – Гарри Каспаров ана шундай ишончли, қатъий сўзлар билан ташриф буюрганди.

Шундай бўлди ҳам. Гарчи В.Крамник, В.Ананд, А.Шировдек рақибларнинг даъвогарликлари "оламни бузса-да", омад, барибир, Каспаровга кулиб боқди. У турнирда 9 очко тўплаб, қаторасига учинчи йил ғалаба қилиб, шоҳсупа тўрини ҳеч кимга бермади.

ҒИЛДИРАКЛАР АЙЛАНАВЕРАДИ

Велоспорт қизиқарли, шунга қарамай, ўта оғир ва мушкул ўйин. Велосипедни яшин тезлигида бошқариб, тезроқ манзилга етиб олиш учун бир дунё матонат керак.

Россиялик Вячеслав Екимов эса ана шундай матонат эгаларидан бири. У сўнгги олимпиада ўйинларида олтин медални қўлга киритганда мухлислари, ҳатто, муносиб табрик учун сўз тополмай, ҳалак бўлган эдилар.

Яқинда "Итера" компанияси залида Екимов ҳамда унинг сафдошларидан бир гуруҳи – В.Капитонов, А.Кузнецов, З.Забирова, А.Гусятниковлар "ўтган асрнинг энг кучли велопойгачилари" деб эълон қилинди. Бу, албатта, юлдузлар сафининг янада кенгая бориши учун яна бир кафолат, демакдир.

(Оммавий ахборот воситалари хабарлари асосида тайёрланди).

МАЪМУРЖОН ҲОФИЗДАН ОЛҚИШ ОЛГАНДИ

(Боши 1-бетда)

Улар йигитчани тўхтатиб, қайта-қайта ашула айттириб кўришди-да: "Бу бола бизнинг йўлимизни жуда яхши ўзлаштирибди, келажакда албатта ҳофиз бўлади,"- дея елкасига қоқиб қўйишди. Бу табаррук олқишу юксак ишонч ёшгина ҳавасманд йигитнинг қалбига санъатга кучли муҳаббат руҳини олиб кирди.

Йиллар ўтиб, Ғойибжон Тўйчиев Фарҳод сув электростанцияси қурилишида ҳам санъаткор ўртоқлари Султонали Аҳмедов, Мирзаабдулла Раҳимовларни ёнига олиб, ҳам ҳашарчи, ҳам санъаткор сифатида жонбозлик кўрсатди.

Маълумки, санъат ҳам илоҳий қудрат. Агар кишига табиатан кучли ширадор овоз, тенгсиз қобилият берилмаса, минг "чиранган" билан мақсадга эришиб бўлмайди. Шунинг учун ҳам киши қайси касбнинг эгаси бўлмасин, жонбозлик кўрсатса, доимо олқишлар қуршовида бўлаверади.

Ғойибжон Тўйчиев фақатгина санъаткорлик йўлида қолиб кетмади. Ота-боболари анъаналарини давом эттириш ниятида 1953 йилда тегирмон қуришга киришди. Катта тегирмонни юргизиб, қишлоқ аҳлига ҳалол ҳизмат қилди, айни пайтда санъатни ҳам унутмади, жуда кўп янги ашулалар яратди. Ўша пайтларда Фарғонада оилавий ансамбллар тузиш, қўшиқчилигимизни кенгроқ ёйиш ҳақида турли хил гаплар юрарди-ю, аммо бу катта ишни бошлашга ҳеч кимнинг юраги дов бермасди. Ҳофиз эса ўйланиб ҳам ўтирмай, ҳаракатни бошлаб юборди. Унинг жонига мусиқа мактабида муаллим бўлиб ишлайдиган укаси Холиқберди Тўйчиев оро кириб, ансамблнинг ташкилий масалаларини ўз зиммасига олди. Ушбу ижодий жамоа то ҳануз ўз қўшиқлари билан эл хизматига камарбаста. Ҳозирги кунда мазкур жамоа аъзоларининг сони 25 нафардан зиёдроқ. Қизиғи шундаки, уларнинг ҳаммаси бевосита ҳофизнинг қариндош-уруғлари, невара-чевара, ука-сингилларидан иборат.

Ғойиб ота Тўйчиев 1977 йилда "Биз Фарғоналикмиз" деб номланган кўрик-танловда фахрли 1-ўринни олганида, халқимизнинг Саодат Қобулова ва Ориф Алимахсумовдек буюк санъаткорлари: "Фарғона тонг отгунча" ашуласининг ҳақиқий ижроси бундан ортиқ бўлмаса керак," дея ғурур билан гапиришганди. Бу баҳо ҳам ўша пайтда ҳофиз учун билдирилган юксак ишонч васиқаси эди.

Ғойиб ота Тўйчиев санъат тури – метарнинг ҳам жонкуярларидан бири эди. Маълумки, "метар" оилавий дасталардан тубдан фарқ қилиб, унинг ижро этувчи гуруҳи, услуби, дастури ҳам ўзига хос бўлиши керак. Бунда иккита карнай, иккита доира,иккита ноғора керак бўлади. Шунингдек бир дона мис лаган иккита чўпга ўрнатиб олиб чалинади.

Қадимда бу созни ижро этган шахсни "сандиқчи" деб аташган. Лекин ҳозирги даврда бу қадимий санъат турига ёшларни сира жалб қилиб бўлмайди. Улар дарров бундан моддий манфаат қидиришади, "ҳақ" талаб қилишади...

Аммо Ғойиб отанинг оилавий ансамбли ҳамон изланишда. Ансамблнинг энг ёш қатнашчилари Гулнора, Ҳафиза, Нигоралар, айниқса, катта ашулаларни қойилмақом қилиб ижро этиб, кундан-кунга барчанинг кўз ўнгида маҳорат чўққиларини эгаллаб боришмоқда. Ҳофизнинг Жабборали Акбаров, Алиқўзи Жумаев, Хурсанали Қувватовдек содиқ шогирдлари эса, пахта даласидан чиқибоқ, мусиқий машғулотларга ошиқадилар.

Қисқаси, бутун умри оддий халқ орасида ўтган Ғойиб ота Тўйчиев ҳаёт бўлганида 75 баҳорни қаршилаган бўлар эди. Афсуски, бевақт ўлим истеъдодли ҳофизни кутилмаганда орамиздан олиб кетди. Лекин, Ғойиб ота хотираси ҳамиша эл-юрт қалбида. Қолаверса, унга ўз эли, киндик қони тўкилган юрт меҳри олий мукофотдир.

О.ҲАЙИТОВ

Тошкент шаҳар С.Раҳимов туманидаги 45-миллий лицей томонидан 1995 йили Шаякова Дилдора Мирзахматовна номига берилган № 007680 рақамли аттестат йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

ДТ.75 трактори сотилади.
Тел: 116-07-71; 76-06-69.

Ўзбекистон Қишлоқ хўжалик илмий-ишлаб чиқариш маркази жамоаси марказ бош директори ўринбосари Р.Тиллаевга бувиси

МУҲАРРАМ аянинг

вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

"Кимёқишлоқмаш" очиқ турдаги ҳиссадорлик жамияти тақдим этади

Ўзбекистон ва Италия давлатлари ҳамкорлигида ишлаб чиқарилган "Сульфатор" пуркагичи

Пуркагич техника ва полиз экинлари, боғ ва токзорларни зарарли ҳашаротлардан сақлашда уларга кимёвий препаратлар билан ишлов беришга мослашган. Заҳарли химикатларни кукунли ҳолда пуркаш ҳам мумкин. У энг қулай ва замонавий ускуна ҳисобланади.

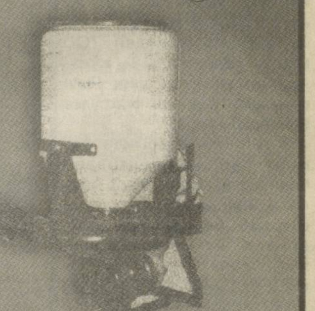

Мухтарам фермерлар, хўжалик ва ташкилот раҳбарлари! "Кимёқишлоқмаш" агрегатларидан фойдаланинг! Арзон нархлар, сифатли ускуналар!

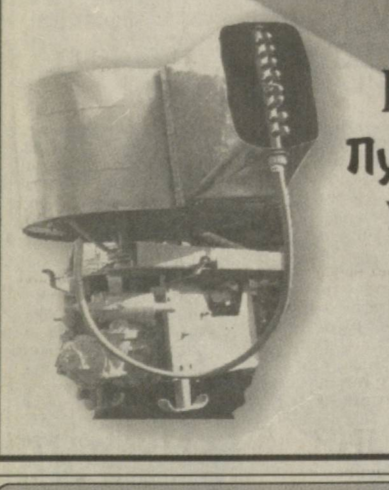

Вентиляторли ОВХ - 600 пуркагичи

Пуркагич пахта майдонларини дефолиация қилишга мослашган.

Ундан йўл четларидаги ўт-ўланларни, бутазор ва дарахтларни дорилашда ҳам фойдаланилади. ОВХ-600 агрегати МТЗ-80Х, Т-28Х4М, ТТЗ-100К11 тракторларига тақиб ишлатилади. ОВХ-600 агрегатининг бак сиғими 630 литр.

Ташриф буюринг ёки қўнғироқ қилинг: Тошкент ш., Т.Шевченко кўчаси, 54. Тел. 56-58-37, Факс: 55-68-11

Бош муҳаррир Ўткир РАҲМАТ

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ: Саид АҲМАД, Туроб ХОЛТОЕВ, Азимжон АЮПОВ, Абдурашид БОБОМИРЗАЕВ, Искандар ҚАЛАНДАРОВ, Эрқул ЗИКРИЁЕВ, Икромхон НАЖМИДДИНОВ, Бахтиёр ОЛИМЖОНОВ, Комилжон МАМАЖОНОВ, Суннат САЙДАЛИЕВ (бош муҳаррир ўринбосари), Ҳабиб ТЕМИРОВ (бош муҳаррир биринчи ўринбосари), Ғафур ШЕРМУҲАММАД (масъул котиб), Шамсиддин ЭСОНБОЕВ.

МУАССИСЛАР: *Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги, "Ўздонмаҳсулот" корпорацияси, "Ўзмевасабзавотузумсаноат-холдинг" компанияси, "Ўзпахтасаноатсотиш", "Ўзбекипаги", Деҳқон ва фермер хўжаликлари уюшмалари, Агросаноат мажмуи ходимлари касаба уюшмаси Марказий Қўмитаси*

Телефонлар: Қабулхона - 133-09-93 - 133-40-87 (факс), бош муҳаррир ўринбосарлари — 133-16-27, 133-44-43, котибият — 136-56-26. Ижодий гуруҳлар: 136-56-21, 136-56-25, 136-54-42, реклама ва эълонлар — 136-56-30.

ВИЛОЯТ МУХБИРЛАРИ: Қорақалпоғистон Республикаси - 8-361-58-519-58; Андижон - 8-374-2-25-32-23; Бухоро - 8-365-22-648-22; Жиззах - 8-372-33-553-59; Навоий - 8-436-22-588-56; Наманган, Фарғона - 8-369-22-652-10; Самарқанд - 8-366-64-615-37; Сурхондарё - 8-376-46-526-61; Тошкент, Сирдарё - 8-371-136-56-21; Хоразм - 8-362-22-640-80; Қашқадарё - 8-375-22-517-65.

МАНЗИЛИМИЗ: 700083, ТОШКЕНТ, МАТБУОТЧИЛАР КЎЧАСИ, 32

Газета сешанба, пайшанба, жума кунлари чиқади

«Шарқ» нашриёт матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида босилди. Манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41—уй.

Газетамиздан мақолалар кўчириб босилганда «Қишлоқ ҳаёти»дан олинди деб кўрсатилсин.

Навбатчи: Р.ЖАББОРОВ.

Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот қўмитаси томонидан 2000 йил 8 августда №00006-рақам билан рўйхатдан ўтказилган. | Буюртма Г— 2008, ҳажми 2 босма табоқ. | Офсет усулида босилди, қоғоз бичими А-2. | Босишга топшириш вақти 21.00. Босишга топширилди 19.00 | Газета таҳририятнинг ўзида компьютерда терилди ва саҳифаланди | 1 2 3 3 4 6.